

delimitează domeniul ocrotitor al căminului, în care persoanele ficțiunii dramatice își regăsesc, fie și pasager, liniștea și armonia: se află în stăpânirea samovarului și a doicii Marina, care strânge ghemul destinului și avertizează episodic – „toți lingem blidele lui Dumnezeu”. A treia zonă este a agitației derizorii în care se epuizează frustrările sentimentale ale Soniei, Elenei Andreevna, ale lui Astrov sau Vanea, într-un marasm bovaric sfâșietor-lamentabil. În fine, a patra, în fundal este a despărțirii, a rupei irevocabile a destinului. Proiectul este întru totul lăudabil, dar în construcția propriu-zisă a spectacolului el se dovedește păgubitor. Se produce un dezechilibru inconfortabil în receptare prin abandonarea în inexpresiv a unor apreciable suprafețe ale scenei și focalizarea tramei, cam două treimi din durata spectacolului, într-un perimetru strâmt: al celei de-a treia zone. Pentru spectator, această dizarmonie scontată devine un mod agresiv **demonstrativ** de a exprima valorile textului – ele nemaiputând fi descifrate decât printr-un steril efort speculativ.

Virtuozitatea regizorală a lui Ovidiu Lazăr, ca și în celelalte câteva spectacole ale lui pe care le cunosc, stă în lucrul cu actorii și, dacă exegeza scenică s-ar debarasa de straturile conotative – adăugate, paradoxal, cu inteligență dar fără discernământ –, performanța artistică s-ar situa la alte cote. Sunt trei actori care dau reprezentației substanță și expresie: Virgil Flonda – un Vanea de un tragism temperamental, tumultuos, mereu cenzurat de blestemul fatalist asumat al căderii în deriziune; Mihai Bica, în rolul doctorului Astrov – impunător și sensibil, sub chipul unui fermecător galantom rus, îndrăgostit de natură, agonizând discret în speranța iluzorie de a și-o apropia pe Elena Andreevna; Ioana Visalon – interpreta Soniei, surprinzătoare, grațioasă, conferind credibilitate, în spectacolul de la Sibiu, unei figuri adolescente, animate încă de speranța inocentă a iubirii împărtășite.

SEBASTIAN-VLAD POPA

DESCARAGIALIZĂRI

D-ALE CARAGIALELUI, scenariu de Bogdan Ulmu ● TEATRUL „LUCEAFĂRUL“ DIN IAȘI ● Data reprezentației: 18 februarie 1995 ● Regia: Bogdan Ulmu ● Scenografia: Laura Mancaș ● Ilustrația muzicală: Gheorghe Șvaițer ● În distribuție: Lucia Luchian, Cristi Gheorghiu, Tani Paraschiv, Nicolae Poghirc, Gheorghe Șvaițer, Ion Agachi, Liviu Smântânică, Nina Dumitriu Ulmu, Doina Iarcuczewicz, Monica Broos, Vasile Oncioaia.

E cât se poate de neplăcut să vezi pe o scenă românească lucrări de Caragiale motolite și mutilate, cu imagini și tipuri deturnate de la rostul lor statornicit de un secol. Ce înseamnă **adaptare** – așa cum scrie pe afiș? Să schimbi intriga unei schițe? Să introduci cu sila un moment în altul? Să oprești acțiunea cu mult înainte de finalul stabilit de autor? Să faci din maiorașul (erou în **Vizita**) care agită sabia de-o înspăimântă pe servitoarea casei, un indian-piele roșie ce azvârle cu „tomahawkul”? Să pui în gura lui Marius Chicoș Rostogan alte vorbe decât celea scrise de Caragiale? Astfel de adaptări sunt – să-mi dea voie Bogdan Ulmu, adaptor și regizor al spectacolului ieșean **D-ale Caragialelui**, să-i zic – peste poate, stimbabile!

Sub raport spectacular, reprezentația e neîngrijită. Hărmălaie sterilă, schimonoseli,

acțiuni fizice necontrolate, lipsă de umor. Relațiile între episoade sunt precare. Scenografia e haotică. Comportamentul general al trupei e de un diletantism agresiv. Câteva păpuși (manechine) sunt inerte și inutile. Lista de nume arată că se află în acest ansamblu dezarticulat vreo trei-patru păpușari cunoscuți și prețuiți ca atare. Dar ca interpreți-actori (fără păpuși) apar anodini. Alții nici nu știu să vorbească distinct, să se miște, să rădă. Ni s-a spus că unii ar avea diplome de școală dramatică. Ce fel de școală oare?

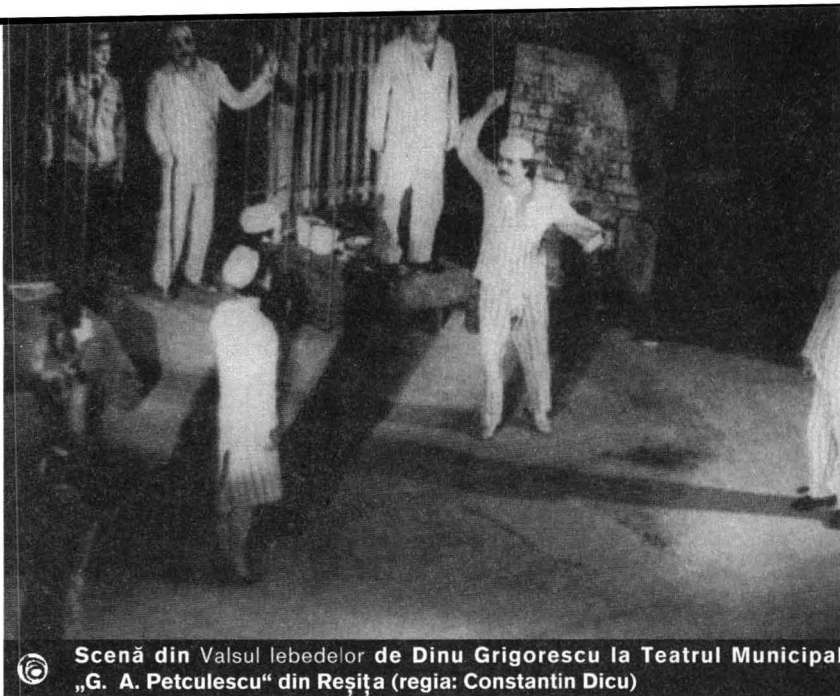
Teatrul „Luceafărul”, poate cel mai frumos lăcaș din țară special dedicat copiilor și tineretului, nu-și poate îngădui să ofere publicului său de elevi opere clasice naționale în versiuni grav deformatoare, puse în scenă în condiții anartistice. Bogdan Ulmu e un teatrolog merituos, autor de studii și cărți în care critică, adesea argumentat și cu seriozitate, încercări scenice insuficient gândite ale altora. E și un scriitor satiric abilitat; nu o dată își trimite săgețile spre artiștii ce nu-și prepară îndestulător demersul artistic. Iată însă că în calitate de regizor (care a studiat regia la Academia de Teatru) vădește o ușurință regretabilă în lucrul scenic și un spirit critic pauper. Păcat!

VALENTIN SILVESTRU

UN TURNEU TEMERAR

Nu mai știam nimic despre Teatrul Municipal „G. A. Petculescu” din Reșița. Câte o știre răzleață despre o premieră, despre momentul dobândirii acestei noi identități – în trecut se chema, simplu și anonim, Teatrul de Stat din Reșița – semnala o existență continuă, modestă și cuminte. Și iată că, la sfârșitul lunii ianuarie, teatrul s-a aventurat într-un turneu la București, aducând două noutăți, expresie a dorinței de a se face remarcat în peisajul teatral actual, în care noutățile, fie în domeniul repertoriului, fie în acela al artei scenice, nu au o frecvență strivitoare: o premieră absolută și un debut regizoral, ba chiar și unul actoricesc. Este vorba de premiera piesei lui Dinu Grigorescu **Valsul lebedelor** și de spectacolul cu **lecția de engleză** de Natașa Tanska, debut pe scena reșițeană al tânărului regizor Ion Mircioagă și al actriței Dana Manea.

VALSUL LEBEDELOR de Dinu Grigorescu ● **TEATRUL MUNICIPAL „G. A. PETCULESCU” DIN REȘIȚA** ● **Data reprezentației: 25 ianuarie 1995 ● Regia: Constantin Dicu ● Scenografia: Puiu Antemir ● Costume: Sorin Banu ● Ilustrația muzicală: Lidia Danciu ● Distribuția: George Drăgulescu (Sony), Cita Cristea (Nely), Camelia Ghinea (Paloma), Grigore Alexandrescu (Pif), Valentin Ivanciuc (Portofel), Zeno Balint (Limuzină), Dana Manea (Madona), Constanța Tarăulea (Notărița), Daniela Dragoș (Sectanta), Mihaela Lambescu (Evadata), Diana Itul (Poeta), Ovidiu Cristea (Șeriful), Ion Cojocaru (Orbul), Gabriel Lazăr (Cerșetorul I), Romeo Ion (Cerșetorul II).**

© Scenă din Valsul lebedelor de Dinu Grigorescu la Teatrul Municipal „G. A. Petculescu” din Reșița (regia: Constantin Dicu)

O nouă baghetă regizorală

LECȚIA DE ENGLEZĂ de Natașa Tanska. Traducere de Jean Grossu
 ● **TEATRUL MUNICIPAL „G. A. PETCULESCU” DIN REȘIȚA** ● Data reprezentației: 27 ianuarie 1995 ● Regia: Ion Mircioagă ● Scenografia: Ion Bobeică ● Ilustrația muzicală: Ion Mircioagă ● Distribuția: Dana Manea (Tereza), Cita Cristea (Profesoara Majerova), Constanța Taraulea (Mama), Mihaela Lambescu (Ștengărița).

O piesă în două personaje e o încercare grea, atât pentru regizor, cât și pentru actori. De fapt, e o încercare grea și pentru dramaturg, care trebuie să concentreze într-un singur dialog o întreagă poveste, o situație, un moment cu reverberații dramatice în timp și spațiu. **Leția de engleză** de Natașa Tanska este o asemenea piesă, bine scrisă, o ofertă generoasă de roluri pentru două actrițe de vârste diferite. De mult, într-un spectacol al Teatrului Foarte Mic, Leopoldina Bălănuță și Rodica Negrea au demonstrat o reală virtuozitate.

La primul său spectacol realizat cu Teatrul „G. A. Petculescu” din Reșița, tânărul regizor Ion Mircioagă a fost bine inspirat, atât în alegerea piesei, cât și a interpretelor, două actrițe talentate. El a depus o muncă stăruitoare și bine orientată în îndrumarea jocului lor, creând o relație plauzibilă, credibilă, între profesoară și elevă, dezvoltând această relație într-o tensiune ce-și variază conținutul și-și gradează efectele, într-un ritm bine susținut. Experimentata actriță Cita Cristea are autoritate și, totodată, sensibilitate, efortul pedagogic al profesoarei de a-și stăpâni și îndruma eleva dobândind treptat o nouă dimensiune: aceea de a încerca să înțeleagă ceea ce se petrece dincolo de sporovăiala fără sfârșit a fetei și, în fine, de a găsi o soluție salvatoare. Tânăra actriță debutantă Dana Manea (care, în **Valsul lebedelor**, juca dezinvolt rolul prostituatelor Madona) are nu numai candoare și volubilitate, ci și capacitatea de transpunere cu multă autenticitate în rolul micuței Tereza, dând organicitate neastâmpărului de copil răzgăiat, vorbăriei năvalnice a acesteia și urmând semnele baghetei

Coșmarul vesel

**

Subintitulată de autor „comedie satanică” – iată, așadar, o nouă specie de comedie, lărgind multicolorul evantai al celor deja existente –, **Valsul lebedelor** se vrea a fi o satiră nimicitoare a stării de tranziție și de confuzie în care se află societatea românească actuală. O societate, spune piesa, în care cerșetorii, organizați în breaslă (sau ligă?), își cântă imnul pe melodia „Internaționalei”: „Sculați, voi, cerșetori ai lumii!”, în care domnesc corupția și prostituția, bunul plac al organelor de administrație sau de ordine; în care limbajul și anume comportamente încearcă să imite Occidentul, îndeosebi America etc. Ni se prezintă scene din viața unei comunități pestrițe, imaginarul oraș Frumușani, în care primarul Sony conduce cu o fanfaronadă dublată de imbecilitate ceremonia dezvelirii statuii libertății înfățișând o lebădă – simbol transparent de condensată comicitate; de aici, dansul lebedelor pe melodia „Dunărea albastră”, într-o atmosferă de veselie și dezmăț general. În urma unei razii, personajele ajung la închisoare, cu primar cu tot, și, după o serie de momente fără legătură dramatică între ele – alegeri, citirea ziarelor, greva foamei, sosirea stareței, a mesageriei din America, a poetei reprezentând fundația Caritas (așadar, tot felul de simboluri ale actualității) –, sosește o sentință de eliberare, dar... o explozie intempestivă îi transportă pe toți în paradis. Aici, primarul corupt devine statuie, e când inger, când

mort, blamat de unii, plâns de alții, totul desfășurându-se într-o incoerență totală, caracteristică unui coșmar vesel și încheindu-se cu scena inițială, a dezvelirii statuii, de parcă tot ce s-a petrecut între timp ar fi fost un vis.

Este, desigur, o imagine grotescă a actualității noastre tranzitorii, un tablou în linii groase și culori tari, care nu evită, pe alocuri, chiar vulgaritatea. Structura dramatică e aleatorie, replicile se rostesc de dragul replicii – unele cu haz, altele sunt mai forțate –, dar ele nu duc acțiunea mai departe. De altfel, e greu să vorbești de acțiune în sensul dramatic al cuvântului. Există o înșiruire de momente, la care participă numeroase personaje, prea puține însă se remarcă printr-o individualitate precisă.

În spectacol, mai mult se strigă decât se vorbește, accentuându-se astfel caracterul declarativ al replicilor. Constantin Dicu, reputat regizor de televiziune, a dat spectacolului o tentă onirică plauzibilă, la care a contribuit și scenografia lui Puiu Antemir, tabloul cel mai reușit apărând a fi cel al paradisului. Ilustrația muzicală banală (Lidia Danciu) și dansurile cam primitiv improvizate (n-am aflat din program dacă a existat și un maestru coregraf) s-au integrat atmosferei generale de veselie bășcălăoasă. Actorii au încercat să contureze niște personaje, în ciuda unor inconsecvențe și a unor îngroșări de gust incert, remarcându-se îndeosebi George Drăgulescu, Cita Cristea, Dana Manea, Ovidiu Cristea, Ion Cojocaru, dintr-o masă prea puțin diferențiată.

PREMIERĂ PE ȚARĂ

